

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 50 »
 Helyben nanzoz nardva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 50 »

Megjelenik mindennap, a hétüi és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalhat.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 15.

Felhívás a keresztény nőkhöz!

A keresztény anyákhoz s leányokhoz fordulunk.

Keresztény anyák! Midőn gyermekeketek első gagyogásánál a keresztvetésre tanítottátok és a megváltás jelével fektették ágyába és vettétek onnan ki; ti, akik betegségében gyötrő kinban hajlítottok föléje és ismét keresztvetéssel keresztetek vigaszt szívszorongó aggodalmatokban és azután is e szent jelben találtak megnyugvást az élet viharai között: hozzátok fordulunk, keresztény anyák!

Keresztény leányok! Ti anyátok eme legbensőbb érzelmében osztozkodtok és úgy, mint ők, erőt s bizalmat kerestek a kereszt lábánál: titeket szólítunk.

Tudjátok meg, hogy ezt a szentséges jelvényt, megváltásunk e dicsőséges bizonyítékát szentségtelen kezek csúf gúny tárgyává merték tenni.

Megtették ezt Magyarországon, a honfoglalás ezeréves fordulója alkalmából.

Hogy hol, miként s kik tették ezt, megirtuk már a minap »Föl a kereszt védelmére« című cikkelyünkben; de a sérelem oly nagy, a gazság oly förtelmes, a botrány oly arczátlan, hogy egyik laptársunk nyomán újból kell előadnunk a vérlázító eseményt, amint következnek.

Ős-Budavára annak színhelye.

Ezzel a szóval kegyetlenül bántak a millennáris magyarok.

Eddig azt jelentette ez a szó nekünk, mit

a családnak a tűzhely, a muzulmannak Mekka, mit a jámbor hívőnek az Isten oltára.

Története ott kezdődik, hol az ős magyaroké. Vagy még messzebb. Nevét a hun-magyar mondakör daliás alakjától, Budától nyerte, ki bár szerencsétlen vala, nagy példa egy nemzet hősi mondáiban. Mikor a mai magyarok itt megtelepedtek, már történelmi hely volt. Akkori sorsáról keveset tud a hir. A legrégebb adatokat a vallás történelme jegyezte fel róla. 1046-ban szent Gellért vértől piroslik; 1156-ban Buda már prépostság és társas káptalan székhelye s királyi lak. És azután? Vedd elő a magyar történelmet! A mongolok feldulják. Béla király új életre hívja hamvaiból. Nagy Lajos alatt fénylik, mint az emelkedő nap. Utána zavaros idők következnek, Buda is sokat szenved. 1457-ben Hunyadi László a budai szent György téren pallos alatt vérzik. Ezt a vágást megérezte a magyar, érzi most is, de nem adná sokért. Mátyás alatt falakkal erősbül és fejedelmi székhely. A királyi udvar fénye oda vonzza a zászlós urakat és főpapokat. Tudósok, iskolák, könyvtárak, templomok emelkednek ki a földből s a magyar nagy lesz és nagyságának tűzhelye Buda. 1541-ben elesik s vele esett a nemzet. Aztán, hogy 1686-ban fel-támadt, vele együtt támadt fel a nemzet is. Láta a Rákóczy-kor viharait, látta 1849 és 1867-t. És minő nemzeti ünnepeket látott! Robert Károly koronáztatását 1309-ben, Mátyás esküvőjét Beatrikszel, I. Ferencz József királyiá koronáztatását 1867-ben ki tudná rajzolni?

Nem hiába szent nekünk ez a szó: Ős-Budavára. Vallásunk, nemzetiségünk, régi dicsőségünk, sirva vigadásunk, történelmünk, mindenünk benne van. Benne szent István áldó

jobb keze, a vallásos és hazafias magyarság legszentebb talizmánya.

Tisztelettel ejtsétek ki ezt a szót: Ős-Budavára! Most mi lett belőle? Szégyen.

Kiállították ezt a szót millennáris magyarok Budapesten. Megrakták nőművészekké avatott grisettekkel, velencei utcai énekesekkel, The Trilby angol excentrikus csapatokkal, Reale Tarantella Margeritákkal, Danse du Ventrekkel; megrakták közkívánatra nápolyi Karnevállal és Serpentin-virág konfettikkal. Hát jól van. Ha a híres magyar tánczok nem Ős-Budavára valók, tánczolják a Danse du Ventret, vonuljanak fel a nőlovasok, de »ünnepelet« minő a szeptember 2-iki vala, közkívánatra ne rendezzenek.

Ugy történt, hogy elől ment négy »hölgy«, utánuk diszkocsin egy tuczat »hölgy« és e kocsi után egy »jezsuitának öltöztetett kajlálábú zsidó gyerek keresztel a kezei között.« Ezek után lovasok, énekesek, tánczosok, dámák és hölgyek, kik a legszemérmetlenebbül öltöztetlennel valának. A látványt tüntető tetszéssel fogadta a lipótvárosi bohéme.

És e merényletet történelem és erkölcs ellen senki, de senki meg nem akadályozta. Csupán a harmadik körüljárásakor csavarta ki egy uri ember a zsidó gyermek kezéből a keresztet.

Mi volt Ős-Budavára és mivé lett. Ottár volt és aranyborjú lett, mely körül az igaz Istentől elpártolt millennáris magyarok örült tánczot lejtenek.

Megbolondulnak egyesek, megbolondulnak nemzetek is. De oda nagy átalakulások, csaták viharai kellene. A francia forradalom fölnulásaiban lezuhan a Bastille s az ősi nagyság

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nagylelkű Skiz.

Irta: Vidor Emil.

Van nekem egy jó barátom, úgy hívják, hogy Kury Gyuri. Azaz, hogy ha így kérdezősködnének utána, hát nem igen találának rája, mert összes ismerősei e közkezdveltségű néven hívják Skizz. Mäskülönbén e nevének még diákkorában szerezte, a melyre vig kedélyénél fogva szolgált rá. A mi azt illeti, az igaz, hogy ritkítja párját jókedvét tekintve. Nincs olyan szomeru vagy lesújtó esemény, a mi rá nézve hatással lenne. Fel se veszi.

Megnyerő modora, kedélyes fellépése és nyiltszívúsége által, keresett alakja lett, az ismerős társaságoknak. Ha ő valahol megjelent, ott aztán biztos, hogy vigan eltöltötték az időt.

Ilyen kedélyű ember volt az én kedves Skiz barátom, azaz, hogy még most is az. E mellett igen szeretett hevülni, értem alatta a szépért, ez alatt is a szép nemért. Ő nem volt az a rideg szerelmes, a ki mindig csak az ő képével alszik el és az ő nevében ébred fel és soha sincs más az eszibe mint ő. Skiznél Ők voltak. Mert ha például ebben a perczen meg-látta Oigát, kész lett volna érte a tűzbe menni, de ha már a másik perczen Erzsikével találkozott, hát ő érte már kész lett volna — szintén a tűzbe menni. Csodálatosan változékony

szívjárása volt a gyerekeknek. Mindenkiért egyformán tudott hevülni.

Igy aztán eleget tett mindenkinek, mert mindenkinek a kedves és szeretetreméltó Skizz volt. Ideáljai (hogy apprehensis ne legyen abc rendben közlöm) Boriska, Emma, Erzsike, Ida, Ilma, Ilona, Malvin, Margit, Olga és Paula nevéek voltak, de néha napján volt még Aranka, Piroška, Rézike, na meg Tinike, sőt az is meg-esett, hogy Berta, sőt Márta nevé is akadt.

Tőlük aztán volt egy egész muzeuma. Mert Skiz kellemes külsejénél fogva (igen nagy orra volt), igen jól eltöltötte idejét az Ők társaságában. Miért is volt neki töméntelen szöke, barna, gesztenyeszínű, sőt még hirtelen veres hajfürtökből (Rézikétől) nagy raktára, azonkívül leprésselt virágok, zsebkendők (ezek nem voltak leprésselve) és névjegyekből egész tárháza; a mit ő szépen elrendezett, minden egyes tárgy felé odairva, hogy kitől eredt. De ezt a muzeumát csak nekem mutatta. Irónia képen muzeumá mellett voltak elhelyezve diákkori bizonyítványai, a melyekről, jobb ha nem is szölok Requisitecant in pace!

De ni csak most jut eszembe, hogy gondolja magában a t. olvasó, hogy minek kertelek én itt annyit, a helyett, hogy a dologhoz fognék. Az igaz, hogy megkezdhettem volna mindjárt az elején, de így legalább annál szem-betünőbb lesz, hogy Skizz az Ők helyett, egyszerre csak egy ő felé fordult.

Skizz, azaz hogy a lapokban olvasható Kury György letette az ügyvédi vizgát. Ennek az öröme tartja, kinek szemefénye volt, adott

neki 15 ezer frtot, hogy ügyvédi irodát nyit-hasson. És Kury aztán keresett ügyvéd lett. Így jöttünk aztán össze ő mint ügyvéd, én pedig mint orvos 12 évre rá, hogy letettük az érettségét.

En ugyan az igazat megvallva, annak tulajdonitom az összejövetelt, hogy lakott abban a városban, a melyben Skizz, egy gyönyörű szép teremtes Nyáry Ilona, kit ha le akarnék írni, hát holmi hollófelete, nefelets, lilium, cseresznye, nádszál stb. jelzőket kellene használnom, de e helyett inkább azt írom le, hogy Nyáry Ilonából, kedvem szerinti, kedves doktorné lehetett volna.

Egyszer Skizz elhívott magával, hogy nézzek meg vele egy nyaralót, a mit meg akar venni.

— Hogyan nyaralót, hát aztán minek az neked?

— Minek? Hiszen nem nekem kell, hanem majd az asszonynak!

— Az asszonynak? Melyiknek te?

— Ne faggass . . . Az a közeli jövő titka.

A nyaralót megnéztük s megtetszett mindkettőnknek.

— Hát aztán milyen névre kereszteléd?

— Mit?

— Hát a nyaralót!

— Vagy úgy? . . . Ilona lak! mondá ünnepelesen.

— (Ilona lak! ez a név szeget ütött a fejemben.) Hát már annyira vagytok?

— Igen barátom! Immár abban a hely-

minden alkotása porba hull; de hogy egy nemzet éppen létezésének 1000 éves ünnepnapjain, midőn történetének, nemzeti kegyeletének nagy emlékeit kell új fénybe öltöztetnie, így lealacsonyítson egy inádságba való szent szót: az érthetetlen, az siratni való könnyelműség.

Emberek, hatalmasok! Krisztus urunk ostorral üzte ki a kufárokat a templomból. Fogjatok ti is köteleket és tisztítsátok meg Ós-Budavárát. Mert Ós-Budavára templom, hanem — az irással szólva — millenáris magyarok, latrok barlangjává tették.

Keresztény anyák, keresztény leányzók!

Várjunk-e addig, amíg a hatalmasok tesznek valamit? Hiszen ott volt a hatalom képviselője a szentségtörő botránynál — és télenül nézte a kereszténység vakmerő megsértését.

Nem szabad várunk, hanem haladéktalanul tennünk kell, ami erőnkötől telik.

Tiltakozunk ama bűnös merénylet ellen, mint a kalocsai, s a budapesti keresztény nők.

Tiltakozunk tehát ünnepélyesen szent vallásunk és a magyar ősi jó-erkölcs nevében. Tiltakozunk azok nevében, a kiknek sirhantjára a jövő viszontlátás reményében a kereszt szent jelét állítottuk. Tiltakozunk azon eskünk okából, melyet a szent kereszttségben és azután minden illő alkalommal ünnepélyesen fogadtunk. Tiltakozunk gyermekeink s magunk földi s tulvilági boldogságának szent reményében.

Föl a kereszt védelmére!

Engeszteljük meg a megbántott Isteniséget.

Ez engesztelő tiltakozásokat lapunk szerkesztősége készséggel fogadja, közli és továbbítja az országos tiltakozó mozgalom középpontjára Budapestre. Ugy szintén szívesen szolgál aláírási ivekkel a tiltakozások jegyzésére.

Keresztény nők! Emlékezzetek meg arról, hogy a kereszt sz. jele az, mely-

ben győzött az első keresztény császár, melylyel Szent István megalapította a magyar államot és a mely diadalmaskodott a pogányság és bálványimádás fölött.

Mi is győzünk vele, általa és benne!

A Tiszántúl szerkesztősége.

A római kérdés.

A szalzburgi kath. nagygyűlés, mint annak idején jelentettük, egyhangu határozatképpen kimondta a pápai világi hatalom visszaállításának szükségét. Megteszi ezt minden katolikus nagygyűlés, amely feladatának magaslatára emelkedik.

Meg is támadják érte a szabadkőműves páholyok lapjai. De katolikus gyűlés ezekkel éppen oly kevésbé törődik, mint a jó s igaz keresztény azzal, hogy vallásos érzülete miatt megtámadják.

A szalzburgi kath. nagygyűlés ellen mégis rendkívüli haragra lobbantak a hitetlen liberálisok. A bécsi zsidó Neue Freue Presse egy követ fuj az olasz liberális Tribuna és a Popolo Romana című lapokkal. Egyértelműleg megtámadják az osztrák kormányt, a miért megengedte hivatalnokainak, hogy a kath. nagygyűlés munkájában résztvegyenek, sőt hozzájárultak ahhoz a fönn említett határozathoz is. A Tribuna annyira vete-medik, hogy szabadkőműves vakmerőségében megfenyegeti az osztrák-magyar monarchia uralkodóját is.

Hogy mennyiben összetört a szabadkőműves sajtó a kath. egyház ellen folytatott ádáz harcában, az kitűnik abból, hogy még a svájci liberális sajtó is foglalkozik ezzel a kérdéssel. A Journal de Genève ugyanis írja:

»Nem különös látvány-e, hogy a hármas szövetség kormányainak egyike rányomja a hivatalos bélyeget egy gyülekezetre, a melynek határozatai között a legelső: a pápa világi hatalmának visszaállítása? Mit szólnak ehhez Olaszországban? Alkalmas tárgy lesz ez Imbriani urnak egy szép interpellációhoz a parlamentben, ha majd tetszik azt Rudini miniszteriumának összehívni. A heves szónok ezuttal méltán fog bámulni, hogy egy szövetséges kormány megbízottjának jelenlétével hozzájárulni látszik a kath. kongresszus határozataihoz. Ugy látszik, hogy az osztrák monarchia, melyet nagyon fenyeget annyi és annyi népfajainak belviszá-

lya, a mely népfajok megható kölcsönösséggel utálták egymást, a katolicizmusban találta meg az egyetlen egyesítő erőt, a melyre támaszkodva megküzdeni remél a széttákolásra, szétszakadásra irányuló s méltán nyugtalanító törekvésekkel. A legközelebbi általános választások alkalmával a bécsi kormány kénytelen lesz a kath. párt ügyét a magáévá tenni, ha többségre akar jutni, a melyre támaszkodhatik a Reichsrathban. De nem csupán érdekből, hanem hagyományai s természetes szimpáthiánál fogva is legyőzi, sőt szereti a katolikusokat.

Szerencsére ezek a szabadkőműves kirohanások mitsem változtatnak az állapotokon. Egyébiránt a németországi katolikusok dortmundi nagygyűlés hasonló határozatot hozott, mint a szalzburgi kath. kongresszus. És így lesz ez mindaddig, amíg a római kérdés megfelelő megoldást talál.

Apponyi A. gróf a fuzióról.

A nemzeti párt vezére vasárnap Ipolyságon járt több képviselő, köztük Horánszky Nándor kíséretében, hogy Zichy Jenő gróf jelöltségét az ipolysági kerületben támogassa, aki mostani kerületét átengedi az ott biztos győzelemre számítható néppártnak.

Apponyi Albert gróf határozattal kijelentette, hogy megalkuvásról, fuzióról szó sem lehet s utalt arra, hogy a stomfai, nyitrai s giráti választások eléggé bebizonyították, mennyire képes elfajulni a szolnok-dobokai rendszer vagyis Bánffy pandur-uralma.

Mindamellett a székes-főváros politikai körökben úgy értelmezik ezt a beszédet, hogy a nemzeti párt hajlandó volna egyesülni a kormánypárttal és ekképpen a 67-es alapon álló összes erők tömörítéséhez hozzájárulni, ha a liberális párt kormányát és a kormánypártnak radikális s erőszakos irányát egy konziliáns áramlat váltaná fel.

A közel jövő meg fogja mutatni, mennyi igaz e kósza híresztelésekből.

Anyakönyvi kiadások.

A belügyminiszternek a képviselőházhoz beterjesztett jövő évi költségeloirányzata a többi közt az anyakönyvi kiadásokat is feltünteti, még pedig a folyó évre megszavazott hitellel szemben 98.758 frt többszükséglettel.

zetben vagyok, hogy kész vagyok az egész világnak kikiáltani: Ilona vagy senki.

— (De hiszen ha az lesz, akit én gondolok, akkor aztán furesán nézünk ki). Hát aztán csinos-e?

— Meghiszem azt! Majd legközelebb bemutatlak neki.

De tudja a manó, ez a pillanat csak nem akart elérkezni.

Egyszer Nyáryéknél összejövetel volt. A meghívottak közt én is ott voltam. Hát már hogyné! Díszekedés nélkül merem bevallani, hogy Ilonkával annyira jól voltunk, hogy már (ezt csak úgy erősen hiszem) az öregek is egymásnak szántak bennünket.

Különváltva a társaságtól lementünk a kis kertbe és sétálgattunk, álmodozva a jövőről.

A jó ég tudja már, hogy miről beszélgettünk, midőn egyszerre minden átmenet nélkül azt kértem Ilonától:

— Ilona! tudna-e maga engem boldogítani?

Felelet helyett ábrándos kék szemével oly igézően nézett rám s arczáról oly boldogító mosoly sugárzott le, hogy önkénytelenül térdre rogytam.

— Hogyan?! Hát kész volna. Oh angyal! mondja ki az örökre boldogító igent.

És a mennyei szerafook énekéhez hasonlóan lebbent el ajkairól e szó, ez örökre boldogító szó: igen!

A boldogságtól magamon kívül voltam. Örömmámoromban már karjaim közé akartam zárni és csókjaimmal elárasztani, midőn egy ismerős hang felriasztott boldogságomból.

— Szervusz Emil! Hát már ismered. De

már jól kell, hogy ismerjed. Hanem tudod-e, hogy ehhez egyedül csak nekem van jogom?

Hátrafordulok. Hát kit látok mint Gyurit. (Na te éppen most kelleltél.)

— Szervusz Skiz!

— Hát már ismered Ilonkát, őt az Ilona lak tulajdonosnőjét.

— (Na csak azt lessed te!) Hej Gyuri akkor baj van! Mi vetélytársak vagyunk. De azt hiszem, hogy most is csak olyan jó barátok vagyunk, mint voltunk . . . Légy nagylelkű és mondj le!

— Hej Emil ép a számból vetted ki. Én is ezt akartam tőled kérni.

— De hisz az lehetetlen.

— Én is azt tartom.

— De én nem bírok élni nélküle.

— Én sem.

— Te Skiz?!

— Te Emil?!

— Ugyan hát légy könyörületes!

— Hát van neked szived?

— Kury ur?!

— Vidor ur?!

— Skiz! mondok valamit. Nem akarom a régi barátságot boldogságom által megzavarni!

— Én sem.

— Kérlek alássan, halgass meg már. Azt tanácsolom, hogy legyen Ilona a bíró köztünk, mint ki a legilletékesebb arra.

Hosszu halogatás után végre beleegyezett. Karonfogva mentünk fel a kertből. (Ilona már Skiz megjelenésekor eltűnt.)

— Mond csak te Skiz. Hát hogy esik az meg nálad, hogy csak Ilona tetszik meg neked.

Hiszen nálad egész szabályozása van az ideáloknak.

— Hja barátom! Nincs szabály kivétel nélkül. Most csak arra kérlek, légy erős, hogy a csapást könnyen elviselhesd.

Ilonának előadtuk a dolgot, ő semmiképp sem akarta elvállalni a döntő szerepet.

— Ugye Ilona?! mégis csak hű marad hozzám — kérdé örömprevesve Skiz.

— Kedves Gyuri! mondá Ilona zavartan mosolyogva. Hiszen azt, a miről a multkor beszélgettünk, csak nem veszi igazán. Hisz tréfa volt az egész. Vigasztalódjék édes Skiz!

— Nem, én bizonytalanra nem vigasztalódom. Én ügyvéd vagyok. Döntsön köztünk a legfelsőbb forum — a tata.

— Ohó! Abba meg én nem egyezem bele — kiáltám elrémülve.

— Na hát azért is Nyáry ur fog dönteni.

— Hát fogadjunk, hogy Ilonka!

— Kury ur?!

— Vidor ur?!

— Ugyan ne veszekedjenek már — mondá pirulva Ilonka. Huzzanak sorsot, hogy ki döntson, én-e, vagy a papa.

— Helyes!

— Bravó!

Skiz felírta egy czédulára: tata, én meg Ilonka.

A czédulákat bedobtuk egy majolika pappucsba, és megkezdődött a sorshuzás.

Szivszorongva vártuk a döntő pillanatot, hogy melyik czédulát huzza ki Ilonka.

Végre megtörtént. A czédulát kihuzta, és ez aranyos név volt írva: Ilonka.

Érdekes és egytuttal jellemző, hogy a képviselőház pénzügyi bizottsága, mely szeptember 11-én tartott ülésében foglalkozott a belügyminiszeri költségvetéssel, egyetlen egy szóra sem érdemesítette ezt a tételt, hanem ugyszólván vaktában elfogadta azt. Ott ült *Horánszky*, *Pázmány* s mások az ellenzékéről, de ezek is szó nélkül átsiklottak rajta, pedig nyilvánvaló tény gyanánt lehet megállapítani, hogy Perczel Dezső belügyminiszer ezuttal ismét korrigált azon a kijelentésén, mely szerint az állami anyakönyvvezetés költségei nem fognak emelkedni.

A százezer forintos többszükségletet a következő főbb tételek tették szükségessé:

Az anyakönyvvezetők és helyettesik tiszteldijaira megszavazott 740.000 forinttal szemben előirányoztatott 820.000 frt, tehát 80.000 forinttal több. Az indokolásban a belügyminiszer elmondja, hogy e 80.000 forintnyi többlet felvételét egyrészt az anyakönyvvezető-helyettesek számának jelentékeny szaporítása, másrészt azon körülmény okozta, hogy az anyakönyvvezetéssel is szaporodott közigazgatási teendők pontos ellátása érdekében ott, ahol a községek a személyzet szaporítására saját erejükből nem képesek, újabb községi hivatali (jegyzői, segédjegyzői) állásoknak államsegély mellett való rendszeresítése vált szükségessé.

Második helyen áll az anyakönyvvezetőknek járó statisztikai illeték 25.000 frttal, a mely összeg a tavalyi költségvetésben nem is szerepelt még. Az indokolás szerint az anyakönyvvezetők — mintha még nem varrtak volna elég munkát a nyakukba — az anyakönyvi bejegyzések alkalmakor kénytelenek minden egyes születésről, házasságról és halálesetről külön statisztikai lapot előállítani. Minden egyes lapért az anyakönyvvezető 2 krajczár illetékben részesül.

E főbb tételeken kívül néhány apróbb tétel is van különböző cím alatt, úgy hogy a többszükséglet összesen 118.758 frtra emelkedik; de a nyomtatványokra előirányozott összeg 29.000 forinttal kevesedik, úgy hogy a többszükséglet mindössze 98.758 frtot teszen ki.

Városunk szegényügye.

(Két közlemény.)

A pogány világ nagy klasszikus műveltsége dacára nem ismerte a humanizmust. A kötelék, a mely benne az egye-

det az egyedhez fűzte, nem a szeretet, hanem az érdek és a szükség, — az egymásra utalás köteléke volt.

Athén, a görög műveltség fénykorában, gyenge, idétlen szülőiteit, a kik nem nyújtottak reményt arra nézve, hogy felnővén akár fizikai, akár szellemi képességüknel fogva a természet különben is szorongásig körülült asztalánál magoknak egy helyet biztosítsanak, a tarpei szikláról a tengerbe dobatta.

Róma, a világ szemefénye, elaggott, munkaképtelenné vált rabszolgáit a Tiberis valamely szigetére kitétette, hogy ott az éhtifusz ölje meg őket. Néha meghizlaltatta őket és halainak táplálására halastavaiba hányatta; ha pedig teljesen hasznavehetetlenek voltak, nyúgnak tekintvén őket a társadalom nyakában, egyszerűen lebunkóztatta.

És a milyen volt Athén és Róma emberszeretete, olyan volt, vagy még mostohább, a többi pogány nemzeteké is.

A mai humanizmus, s annak különféle nyilvánulásai: a különböző jótékony-sági, társadalmi és közművelődési egyesületek, a keresztény vallásnak szülőitei. A keresztény hit tanította meg a világot arra, hogy a szegény éppen úgy mint a gazdag, ember, a kinek értelmes lelke van; és mióta az Isten emberré lett, hogy testvérünk lehessen, azóta az emberiség embertársában legyen bár útszéli koldus, nem egy alsóbb fokú lényt, de testvérét látja.

Ez a keresztény értelemben vett szabadság, egyenlőség és testvériség! . . .

A keresztény humanizmus eme különféle intézményei eleinte kizárólag az egyház kebeléből keletkeztek, a minthogy ma is túlnyomólag egyháziak, s mint ilyen felekezeti jellegűek. De amint a keresztény morál átalakította a régi világ erkölceit, abban a mértékben az idők folyamán egyesek és testületek, városok és törvényhatóságok gyors egymásutánban

létesítettek ily jótékony-sági intézményeket; úgy hogy a keresztény civilizáció útjában mindenütt árvaházak és szegénymenházak épültek; eleintén önkényt, később a törvény rendelkezéséhez képest.

De vajon hogyan áll a mi városunk e tekintetben?

A múlt héten az összes helyilapokat bejárta a hír, hogy a »Csesztivó« nevű szegényházban alig hunyta be a szemét egy elaggott asszony, mindjárt, még a pályázat kihirdetése előtt, 67 munkaképtelen egyén jelentkezett felvétel végett.

Még emlékeztünkben van, hogy a télen a külvárosban (töltésszelen) egy egész családot találtak, a melynek tagjai napok óta nem ettek; úgy, hogy az előhitt orvos a betegség okaiul az éhséget és a kihülést állapította meg.

Jelenleg pedig egyik laptársunkban városunk főmérnökjének áldott jószívű neje gyűjt. »Égbekiáltó nyomor« czimén könyöradományokat egy özvegy asszony és négy árvája számára, a kik hajlék nélkül vannak és éhesek.

De minek esetekre hivatkozunk, csak meg kell fordulni a külvárosban és ott csaknem hihetetlen történetet beszél el az ott állandó tanyát ütött nyomor. Városunk főbb utcáin pedig a szószeros értelmében elállják az ideges napi munkában járókelők útját a munkaképtelen koldusok, a kiknek a közérkölciséget sértő foszladozó rongyai és arcukon az éhláz rózsái mind meg annak symptomái, hogy *Nagyvárad város szegényügye még nincsen kellően rendezve, s a mi ezen a téren eddig történt, az még sok kívánni valót hagy maga után.*

Mi itt kizárólag a felnőtt szegények és nyomorultak ügyéről szólunk, mert árvaintézményünk állapotai eléggé kedvezők. Van városi árvaházunk, s felekezeti intézeteink: sz. József-, sz. Vincze-, sz. Miklós-intézet, gör. kath. finövelde, báró Hirsch féle izraelita fimenedékház, szóval annyi árvaházunk, hogy talán az országban egy vidéki városnak sincs több.

A felnőttek számára készült jótékony-sági intézmények és folyóvá tett segélyezések a következők: a) a l. szert. és gör. kath. püspök és káptalanok által nyújtott havonkinti segély; b) a róm. kath. plébániákon letett szegény alap; c) a városi koldusárpolda; d) a »cesztivó« intézet; e) a biharmegyei nőegylet által gyakorolt jótékony-ság; f) a sz. Vincze egylet a gyermekbarát és az Izraelita nőegylet népkonyhája; g) Nagyvárad városának szegényügyi intézkedései

Lássuk egyenkint ezek természetét és a nyitott segély terjedelmét.

Ezek között első a nagyvárad püspök és a latin szerszartásu káptalan által nyújtott segély. Bibornok-püspökünk ő Eminenciája 300 forintot utal ki havonkint városunk szegényei számára, a melyet rendesen a biharmegyei jótékony nőegylet elnök nője oszt ki közöttük. Ezenkívül a káptalan szegény pénztárából átlag 200—300 munkaképtelen szegényt részeltet havonkinti 2—3 forint segélyben.

(Befejező közlemény következik.)

— Nahát Ilonkám, most válasszon. Én vagy Skiz!

— Ugy-e kedves Gyuri, nem fog haragudni! De lássa, én nem szeretnék — ügyvédné lenni!

— Vagy ugy? ! Az már más. Hát mért nem mondta ezt már régen. Hát jól van. Ha Isten is úgy akarja, én nem mondom ellen. Fogadják el tőlem baráti áldásomat — s karjait áldólag felénk terjeszté. De az ügyvéd Kury azt mondja. Köteleztetik a jövőző házaspár, hogy násznagyjának Kury Gyurit vállalja fel, valamint a jövőző keresztapának.

— Ugyan Gyuri mit beszél már? mondá zavartan Ilonka.

— Kérem ne szakítson félbe! A jövőző keresztelésekre szintén Kury György urat kérem fel-fogadni keresztapának. Végül pedig Vidor Emil urköteleztetik, hogy tőlem a nyaraló »Ilona lak« tábláját ugyanazon árért, a melybe nekem került megvegye, és a befolyt pénzösszeg az esküvő napján a szegények közt szétosztassék. Elfogadtatik?!

— Igen! igen! kiáltánk egyszerre.

— Tessék jönni oszonálni! kiált be a cseléd az ajtón Egy hétre rája aztán a táblától kértem meg ünnepélyesen Ilonka kezét Eppen Gyurinál voltam, mert az orrán egy iszonyu nagy pattanás keletkezett és felkért, hogy távolítsam azt el onnan, miné-hamarább, mert ilyen orral nem bir kimenni az utcára.

A sok beszéd közt, szóba jött eljegyzésem is.

— Nahát mondjad csak, nem voltam nagylelkű?

— Oh Skiz! te a barátok mintaképe vagy.

— Na látod. Hát minek akadékoskodtam volna, mikor látom, hogy ti egymásnak vagytok teremtvé, éppen úgy mint én . . .

— Mit? Mint te? Kivel?

— Kérlek ne szakíts félbe! Ismered Mártát.

— Oh hogyne, hisz . . .

— Nahát abban a biztos helyzetben vagyok, hogy senki más nem lesz nőm, mint Márta.

— Brávó. Hát csak sok szerencsét.

— Jó jó! Csak ezt a pattanást távolítsd el minél előbb az orromról. — — — — —

Nemsokára mint boldog vőlegény találkoztam Gyurival.

— Na hát mennyire vagy már Mártával?

— Ugyan kérlek ne is emlísd. Képzeld csak. . .

— Hogyan?! Hát itt is fucscsbament?

— Kérlek ne szakíts félbe! Nagylelkűségem folytán Rudas Gábor javára lemondtam Mártáról is.

— Hát már most mit csinálsz?

— Van egy veszett kriminális perem!

— Szép szép! de csak gondolsz másra is?

— Oh igen! Margitra. És ha . . .

— Hogyan az a kis pisze Margit?

— De kérlek ne szakíts félbe. Vagy ő vagy pedig mint vén aglegény fogom tölteni életemet.

— Oh Isten ments, hogy ugy legyen!

De még egyet! Kedves násznagy ur az esküvő szeptember 20-ára van kitűzve; legyen szives tudomásul venni.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlaueh park) nyitva ma d. u. 3—5-ig 20 krért. Más időben 50 kr.

- Szept. 15. A »Nagyvárad vidéki r. kath. tanító-egylet« milleniumi közgyűlése d. e. 9 órakor a nagyvárad-i katolikus körben.
- 15. A városi pénzügyi szakbizottság ülése d. u. 3 órakor.
 - 15. A hegyi választmány ülése d. u. 4 órakor.
 - 16. Megyei évnegyedes közgyűlés.
 - 18. Bihar megyei földművesek felrándulása a kiállításra.
 - 20. Kerékpár verseny a Sport-téren.
 - 25. A Berettyó vízszab. társulat választmányi ülése d. u. 3 órakor.
 - 26. A Berettyó társulat őszi közgyűlése d. e. 9 órakor.
 - 27. A városi árvaház megnyitási ünnepe.
- Október 3., 4. Lövérsény a nagyvárad-i gyepen.
- 4. A nagyvárad-i kath. kör milleniumi ünnepélye.
 - 18. A főreáliskola palotájának fölvatása.

A kardinális B.-Püspökiben. Bihar-Püspöki községben nemsokára teljesen befejezik annak a szép, izléses kivitelű templomnak az építését, a melyet a jövő évben tartandó aranymiséje emlékére emelte páratlan bőkezűséggel dr. Schlaueh Lőrincz kardinális, püspök ur. Már a belső díszítéseken dolgoznak s jelenleg a csinos kapuzat dekorálását végzik. Ő eminenciájára tegnap délután Fetszer Antal titkár, Mayer Antal könyvtárnok és Peiser Károly p. urad. mérnök kíséretében kikocsizott B.-Püspökibe s megtekintette az új templomot.

Disznú a kassai dóm felszentelésének ünnepére. Annyi tanulságos, régi művészies sírkő egyetlen hazai templomunk mellett sem maradt meg, mint amennyit a kassai dóm alapfalában találtak. Ezen, számszerint 70, emlékezetes feliratu középkori sírkőről egy szép, képes munka van sajtó alatt és a templomszentelés alkalmából Bubics Zsigmond kassai püspöknek ajánlva napvilágot lát. Szerzője Récesy Viktor dr., ki már évek óta foglalkozik a síremlékekkel és most a templomszentelésen Kassán járt, hogy az emlékkönyvhöz az új adatokat is megszerezze.

Maczky Valér dr. cziszterci rendi áldozó pap, egri főgimnáziumi tanár, jeles tollu kath. író, az egri érseki jogliceumon a bölcsészeti ethika tanszékére rendes tanárrá nevezett ki.

Alapítvány a szegényeknek. Sarkadon Gorove István községi virilis képviselői tag és neje szül. Lukács Katalin szép alapítványt tett Sarkad község előljáróságánál a községben levő szegények javára. A sarkadi takarékpénztár két részvényét ajándékozták oda, a melynek az évi szelvény-díját egy férfi és egy nő szegénynek osztják ki. A községi előljáróság az alapító oklevelet, a jóváhagyás kieszközölése végett beküldte Biharvármegye alispáni hivatalához.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter fontos elvi jelentőségű határozatot hozott a közelmúltban 28.273 szám alatt, mely a vidéki tanítók fizetésügyét kellemesen érinti. D... község ugyanis két évvel ezelőtt elvonta tanítójának fizetéséből azt a fölülleg tandij járandóságot, mely a díjlevélben felvett minimális számot meghaladta. A tanító a hitközség határozatát megfellebezte, mely alkalommal az illetékes szolgabírótság e tandij felesleget megítélte. Ezen ítélet ellen a hitközség élt felebezással, mely alkalommal a közigazgatási bizottság a községnek adott igazat. Így került ez a ministerium elé, aki a tanító javára döntött s s kimondta, hogy a díjlevélben felvett szám csak minimális biztosítása e tandij járandóságnak, ha az iskolába járók száma azt meghaladja, a felesleg joggal a tanítót illeti. Természetes, hogy különösen a falusi tanítók legnagyobb részénél a fizetés lényeges részét a tandij teszi, ennél fogva a miniszter végzése legkellemesebb megnyugtató eredményez.

Az apácák Debreczenben. A »Szabad Sajtó« című »protestáns egyháztársadalmi hetilap« szept. 11. számában olvassuk e cím alatt: A régi kálvinista Róma — mint a jelek

mutatják — napról-napra jobban vetkezi le kálvinista jellegét. Előbb egy katolikus templom, majd katolikus gimnázium, most pedig egy apáca-zárda a legvilágosabban hirdeti, hogy a katolikus egyház napról-napra nagyobb tért foglal a Kálvinista Rómából a katolikus Róma számára. Az oda beköltözött katolikusokat tehát nemhogy magába beleolvasztani tudta volna a kálvinista Rómába, hanem éppen ellenkezőleg félt, hogy a protestáns öntudat hanyatlásával beteljesül Debreczenen az a közmondás, mit a magyar a házába befogadott tótról mond. Erre lehát legalább arról a fogadtatásról is következtetni, mit a debreczeniek az új otthonukba költözött apácák tiszteletére rendeztek. A temesvári apácák ünnepélyes bevonulását ismerteti ezután az idézett lap s így fejezi be közleményét. »Es ez az intézet két napra, hogy az apácák abba beköltöztek, anynyira megtelt református növendékekkel, hogy a harmadik napon a zárda iskoláiba a katolikus szülők gyermekeit sem fogadhatták be.«

Műút Bihar megye határán. Körös-Ladány község kérvényt adott be a békési törvényhatósági bizottsághoz, hogy a K.-Tarcsaig vezető utszakaszt építse ki és így a mezőberényi k. tarcsei műúttal kapcsolja össze. A kérelemben elpanaszolja a község, hogy a legrosszabb közlekedési viszonyok között élő Sárréten legkedvesebb műútja van a törvényhatóságnak, s hogy a sárréti vasút, mely oly nagy költségébe került a községnek, igen drága és használata tetemes idővesztéssel jár.

Az Országos Pázmány-Egyesület, mint már tudva van, ma f. hó 15-én d. u. 4 órakor tartja a Katolikus Kör helyiségeiben alakuló gyűlését. A meghívók a megjelenésre vagy a csatlakozás bejelentésére az előkészítő bizottság által szétküldettek. Egyébiránt minden katolikus hívő, ki Isten és az egyház ügyét tollal is szolgálja, esetleg meghívó nélkül is jogosult a megjelenésre és tanácskozássra. A csatlakozásra vonatkozó bejelentéseket szerkesztőségünk is közvetíti.

Köszönet-nyilvánítás. Nagyságos Nagy Bölöny József úr volt kegyes Jókai Mór 100 kötetből álló összes irodalmi műveinek egy diszkiadását a nagyvárad-i Iparoskör könyvtárának ajándékozni. Ezen a kulturális művelődést és haladást elősegítő áldozatkészségével egy szerény s csupán iparosokból álló körnek lehetővé tette azt, hogy jelen írónk műveit megismerhesse és az által az önművelődésben haladást tehesse. Fogadja Nagyságod mint jóakaró iparos pártoló, a legmélyebb tiszteletünk kinyilvánítása mellett előismerő hálás köszönetünket. Az össziparosság és az iparoskör nevében vagyunk kiváló hazafias üdvözléssel. Nagyváradon, 1896. szept. 14. Bertsey György, ipartestületi elnök. Méészáros József, iparoskör elnöke. Jankovich János, iparoskör jegyzője.

Korteskedés az iskolák államosításával. Még meg sem kezdődtek a követválasztási mozgalmak, Csongrádon a liberálisok Békésben már is avval korteskednek a tanítók közt, hogy Gajáry-ra szavazzanak, mert az államosítás csak az esetben fog keresztül vitetni, ha Gajáryt választják meg országgyűlési képviselőnek. No ha ehhez a föltételhez kapcsolják az államosítást, akkor Csongrád város kath. közönsége egyáltalán nem kér ebből az államosításból; mert az államosítás is nagy veszedelmeket rejt magában legkivált vallás-erkölcsi szempontból.

Honvédtisztek bucsuestélye. A honvéd tartalékos tiszteknek, vasárnap este telt ki az idejük. Hazajövetelük után, tisztársaik a »Széchenyiben« bucsuestélyt rendeztek, melyen valamennyien jelen voltak. Kedélyesen töltötték az időt, — a cigányzene hangjai mellett. Szellemes felköszöntők hiányában nem volt hiány. Legelőször Virányi Győző üritett poharat emelkedett beszéd kíséretében a honvéd tartalékos tisztekre s életük egyik fontos tényezőjeként hangsúlyozta az egyetértést. Az estély a késő éjjeli órákban ért véget.

Zsidó hazafiság. A győri zsidóság hazafiságát szép világításba helyezi a következő tény. Bullatti Dávid 42 évig működött az ujjvárosi zsidóiskolában anélkül, hogy egy magyar szót megtanult volna. Az egész idő alatt nyak-

ra-főre germánizálta a zsidó ifjúságot; de keresztény családokba is befurakodott úgy, hogy meggazdagodott. Most ez a csehapostol penzióba ment, hát csak csodálni lehet, mennyi hűhót csapnak vele! Egész fizetést élvezi nyugdíja fejében, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták, alapítványt tesznek nagy nevének megörökítésére és — ami a fő — a hitközség tiszteletbeli tagjai sorába akarják választani! És mindez azért, mert dicsően teljesítette szent missióját a zsidó ifjúság germanizálása körül. Utóda Pfeiffer Mór, a hitközség elnökének nagyreményű öcsese, mindezt látva, neki buzdult és az iskolai előadások első napján kijelentette, hogy aki az 5 órai alatt egyetlen egy magyar szót mer kiejteni, az szigorú büntetést kap.

Hazajöttek a katonák. A nagy gyakorlatok véget értek s a meleg napok után, pihenhetnek nyugodtan bakáink. A honvédek vasárnap este érkeztek haza, Virányi Győző ezredes vezetése alatt s tegnap már le is szerelték a tartalékosokat. Tegnap délelőtt fél 10 órakor érkeztek haza a huszárok, fél 1 órakor pedig a 37-es bakák, Megélenkült ismét a város, egyenruhások kardesörgetése hangzott fel tegnap délután, és ezek a feccskék, — az ősz feccskéi.

Esküvő. Kulín Vilmos törekvő, fiatal szalontai iparos f. hó 23-án délután 3 órakor tartja esküvőjét Tóth Juliska kisasszonnyal, Tóth Lajos tekintélyes nagyszalontai polgár kedves, szép leányával.

Változás a fürdői vonatok indulása s érkezése körül. A magyar királyi államvasutak mai nappal azaz szeptember hó 15-ével beszüntetvén a fürdő vonatokot, a »nagyvárad-i gőzmozdonyu közúti vasút« ugyancsak mai naptól fogva a Hirdetményben kitüntetett vonatokon kívül, az eddigi menetrend szerint közlekedett, következő vonatokat menesztie hó végeig: A Vásártér állomásról d. e. 10 óra 50 perczkor, d. u. 1 óra 13 perczkor és d. u. 3 óra 45 perczkor induló helyi vonatokot, d. e. 11 óra 30 perczkor és a d. u. 1 óra 57 perczkor induló fürdő-vonatot. A változott vonatok menetéről az ugyancsak mai nappal megjelent hirdetmény ad felvilágosítást.

A gümőkór gyógyítására új gyógymódot talált föl Crotte Francisque, lyoni orvos, a ki a ruéd (Edinburghban levő klinikáján már évek óta foglalkozik a tuberkulózis gyógyításával. Erre nézve a villamosságot, még pedig nem a galvánáramot, hanem a dörzsvillamosságot használja, azonkívül antiszeptikus szereket is alkalmaz, így a többek közt a formaldehydet, a melyet eddig formosal név alatt főleg huskonzervek készítésénél használtak, végül a metallotherapiát is alkalmazza jelentékeny sikerrel. Mintegy 800 beteg közül 600-at felgyógyított és főleg gyermekek gyógykezelésnél ér el nagy sikereket. A francia tudományos akadémia az új gyógymód beható tanulmányozására bizottságot küldött ki, mely áll Chauveau (elektrikus), Arsonval (fiziológus) és Bouchard (orvos) akadémikusokból. Francisque Crotte eddig átlag véve álló mellbetegeknek teljesen ki is gyógyította, a mi kétségtelenül kiváló eredmény.

Felebbezek. Szilágyi Antal büszke arra, hogy kerékgyártó s mégis úgy iszik, mint egy kefekötő. Tegnap is felöntött a garatra s ugyancsak hadakozott önön magával, meg a pörgettyűs nyelvű kofákkal. Szó ami szó, botrányt talált rögtönözni, sőt ebből kifolyólag (gyalázat) kóterbe került. Itt aztán megint felülkerekedett benne a kerékgyártó, ugyanarra, hogy majd kitörte a zárkája ajtaját. Végre czélt ért a furfangos ivászáti művész, — kibocsájtották! El is kullogott, mint egy elevenen talált jeges medve, hanem kis idő múlva nagy garral visszajött s olyan esetepatét csapott, hogy csak úgy rengett bele a rendőrségi szoba. Oda állt a rendőrbiztos elé és szavalni kezdte:

— Ma' én becsületes vótam mindig. Vak aki belé nyugszik a csufolkodásba; felebbezek! Tessék megtudni, felebbezek, aki Árgyilussa van, — mert én becsületes kerékgyártó vagyok, ne higyenek hát csiszliknek.

És a felebbezés meghallgatásra talált, mert ismét bevitték a józanító helyiségbe.

* **Nagyvásár.** Szól a kintorna, ütök a nagydobot, bábészködő csoportok, komédiás truppok sátrai tarkítják a nagyvásár színhelyét. — Alkudozók zaja, szekérszörgés s az árúkat reklámozó eladók fülsiketítő zsvajt időznek elő. Vásári handulat uralkodik az egész városban, az utcákon járók megszaporodtak falusi emberekkel. Az elmaradt sertésvásárt mintha pótolni kívánják, a közönség temérdek számmal jött be a kirakodó és lóvásárra. Hanem magukkal hozták a vásárlók enyveskező lézengőt, a koncra váró zsebtolrókat is. Különbön vásárt talán nem is lehetne elképzelni anélkül, ha lépten-nyomon nem kellene figyelmeztetni egyik embernek a másikat: „óvakodj a zsebtolvajoktól!” Hanem aztán mikor megcsipnek egyet s az Andrást birokra kel vele háromszor, négyszer, míg a rendőrség elbirja czepleni, ez aztán a vásár „speeciális” látványossága, — akad is publikuma elég, mert biz' ilyet falun ritkán lehet látni.

* **Egy veszett kutya garázdálkodása.** Vaskóhrol írja levelezőnk, hogy ugy Vaskóhn, mint a körülötte fekvő özségeben nagy riadalmat okozott egy kóbor veszett kutya, mely sok embert összemart s azonkívül az elébe került házi állatok, szárnyasok között is nagy pusztítást vitt véghez. Tegnap előtt reggel Lunka község felől futott a dühödte eb, tajtékzó szájjal, vérbeborult szemekkel Barest községbe. Az utcán Todán Péter gyermeket marta össze elébb, aztán a lármára, vitásra előbujt ebeket verte a földhöz és marta meg. Innét tovább futott Kerpenyére, ahol még több veszedelmet okozott. Megharapta Mikula Vaszi és Forton Juon oláh gyermeket s összemarta Forton Floare, Bolyák Juon és Todorán Mikulájné. A lakosság összefutott s üldözőbe vette a veszedelmes állatot, de az elmenekült s Lehecseny községbe futott. Itt is több embert megmarta; így súlyosan megsebesítette Bokse György gyermeket, továbbá Dusan Szimeonót és Bokse Pétert; azonkívül több kecskét, egy tehént és nyolc kutyát pocskolt össze a veszett eb. Itt se bírták agyonverni s tovább futott V.-Szelesy községbe, ahol Zsugye György kezét harapta meg olyan erősen, hogy a fogai a csontig behatoltak a husba. A szomszédok botokkal, vasvillákkal csakhamar körülfojták a kóbor ebet s agyonverték. A megsebesült emereket azonnal gyógykezelés alá vették s hét embernek kiégették a sebé; egyúttal a főszolgabíró azonnal felszállította a kétségbeesett szegény embereket a budapesti Högyes-féle intézetbe gyógykezelés végett. Vargha Károly járási állatorvos felboncolta a lebunkozott eb hulláját s nagyfokú veszettséget konstatait. A megmarta ebeket és kisebb állatokat elpusztították, a nagyobb állatokat pedig szoros zár alá vették.

* **Hol esznek legtöbb lóhust?** A porosz fővárosé, Berliné a dicsőség. Berlin háromszor akkora mint Hamburg, pedig 1895-ben nyolcszor annyi lóhust ettek meg Berlinben. 951 lovat vágta le Hamburgban, 7620-at Berlinben. Még Boroszló is fölülmulta Hamburgot; 2884 lovat fogyasztott. Megjegyzendő azonban, hogy embereken kívül még más fogyasztói is vannak a lóhúsak: állatseregletek.

* **Izgalmas vasuti jelenet.** Mult hétfőn, szept. 7-én; a Privigyéről érkező reggeli vonat, Nyitra közelében Molnos mellett a nyitlt pályán megállott. Az utasok összenéznek, lélekszakadva felszakítják az ablakokat. Mi az? Mi történt? — Kérdik mindenfelől. Az előhívott kalauz nem tudott felvilágosítást adni, mi csak rejtélyesebbé tette az esetet, s bizonyosabbá a katasztrófát. Az izgatottság fokról fokra növekedett, mely akkor érte el a csúcspontját, mikor látták, hogy a vasuti fűtő szét-dult arccal futott a vonatot mentén s mint az ördög, ki letépte lánczát, rohant, anélkül, hogy a hozzá intézett kérdésekre választ adott volna. Az olvasottabb közönségnek a borki-i katasztrófa jutott eszébe, az idegesebbek megörült vonatvezetőre gondoltak. Hányszor történt ez, a mai izgalmas világban, mikor oly rosszul fizetik s munkával tülhalmozzák a vasuti alkalmazottakat. — A fűtő, ki most feszült közfigyelem tárgya lett, vad futásban hirtelen megállott, lehajolt s egy tárgyat emelt fel. — Mi volt az? — Közönséges lapát, a falánk gőzmozdonynak szenes kanala, melylyel a fűtőlógó szőnyegre etetni szokta s mely vigyázatlanságból leesett a mozdonyról. A megtalált corpus delicti-t aztán diadalmasan vitte a mozdonyra. — Mehet!

* **Rendőri hírek. Vásári lopások.** Temérdek lopási esetet panaszoltak be tegnap a rendőrséghez, mi tekintettel a vásárra, nem szokatlan eset. Ellopták Hefner Lajosnak a közraktár előtt kabátját. Spitzer Márton a vásári látványosságokba gyönyörködött s ez alatt valami enyves kezű lézengő óráját aranylánczával 50 frt értékben ellopta. Nagy Imréné falusi asszony, míg a közkútnál ivott, 1 frt 50 krt tartalmazó zsebkendőjét ellopták. Klínkó Katalintól a nagypiaczon 10 forintot loptak el. Hamza Sándor rovott előéletű csavargó, Bágyag Demeter pecze-szölősi cselédjével egy 70 krt tartalmazó erszényt lopott el. Azonban elejtette s észrevevén a lopást, a tolvajt bekísérték. Kreicz Számi vértesi lakostól egy dinyéárus, ki Nagyváradra jött, 50 frtot lopott el. Itt aztán elfogták az ípsét. — **Talált börtönd.** Két ifju, Szücs József és Groszman Mór, Teleki utcán egy börtöndöt találtak, mely tele volt gallérokkel és más fehérneműekkel. A fehérneműekbe irt névből következtetve: Györkey Jánosé lehet. Felvitték a rendőrséghez. — **Verekedés.** Tegnap délben éktelen verekedést vitt véghez a piacon Cs. J. és B. Gy. Óriási nézőközönsége akadt a látványosságnak, mely a rendőrségnél ért véget.

* **Rövid hírek. Mátyás király lovas szobra.** Kolozsvár város polgármestere meghívta Biharvármegye és Nagyvárad város törvényhatóságát a Mátyás király emlékére emelendő lovasszobor alapkövetelének ünnepélyére, mely szeptember 30-án lesz Kolozsvárott. — **Eltűnt szabó inas.** Stern Lajos berek-böszörményi szabó tanonc már hetekkel ezelőtt eltávozott a községből s nem tudják, hogy szerencsétlenül járt-e. Az alispáni hivatal köröztetni fogja. — **Jegyző választás.** A dombroványi közigazgatási állás megüresedett s a főszolgabíró pályázatot hirdet az állásra. A kérvények október 14-ig a vaskóhi főszolgabíróhoz intézendők.

* **Szerkesztőségünkben egy szolgál felvétetik.**

Nagyvárad város közügyei.

A virilisták.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak névsorát az 1886. XXI. t.-cz. alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze, illetve kiigazítja s ugyanezen törvény 26. §-a szerint a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti, törvényhatósági, községi és magán tanintézetek tanárai, a tudományos akadémia tagjai, az akadémiai művészek, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar- és kereskedelmi kamarák bel- és kültágjai, a magyar államban érvényes oklevéllel bíró tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építésszek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdászok, gazdatisztek és állatorvosoknak összes egyenes állami adója kétszeresen számítottatik. A férj vagy atya államadója a nő, valamint a kiskoru gyermekek államadója is beszámítandó, ha a nőnek vagy a kiskoru gyermeknek vagyonát kezeli. Ehhez képest értesítettik a város érdekeit lakossága, hogy a legtöbb adót fizetőknek az 1896-ik évre összeállított névsora az irodaigazgató hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 15-ik napjától kezdve 8 napig vagyis szeptember hó 22-ik napjáig bezárólag közszemlére lesz kitéve s az érdeklettek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, az esetleges felszólamlások pedig szeptember hó 23. és 24-ik napján délelőtt 9 órától 12 óráig a tanácssteremben az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban bejelenthetők.

Sal Ferencz,
kir. tanácsos, polgármester.

A város jövő évi költségvetése.

Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága ma, szeptember hó 15-én délután 3 órakor ülést tart a városházán. A bizottság a város 1897. évre összeállított költségvetését fogja tárgyalni.

Az igazságügyi palota építése.

Azt hittük, hogy az igazságügyi palota egyrésze legalább, még ez évben tető alá kerül,

nem sokára megszabadul a törvényszék abból a tűrhetetlen helyzetből, a melyben megfelelő helyiségek hiánya miatt már régen kinlódnak. Közbe jött azonban egy miniszteri leirat, a melyben 10 ezer frt hozzájárulást kér a miniszter a várostól, és pedig azért, mert a fekáliákat és szennyvizeket nem engedte a város a jelenlegi csatornába bevezetni. Ezen aztán megakadt a dolog, mert Nagyvárad város tanácsa nem hajlandó a 10,000 frt megfizetésére. Tegnap végre olyan határozatot hozott a tanács, a mely által megoldható lesz a kérdés. A vízvezeték felhasználása esetén megengedi a város, hogy a fekáliák iszapolásával, a szennyvizeknek a csatornába vezetését megengedi s a szükséges gödröket teljesen betonbol az épületen kívül, de közvetlenül a fal mellett építeni.

Biharmegye közügyei.

A megyei törvényhatósági tagok névjegyzéke.

Biharvármegye bíráló választmánya tegnap délelőtt tárgyalta az igazoló választmány által az 1897. évre összeállított megye bizottsági tagok névjegyzékét. A választmány minden változtatás nélkül jóváhagyta a névjegyzéket. Esetleges felebbezesek most már a Curiához intézhetők harmadfokban. A megyei II. szakosztály szintén tegnap tartotta ülését. A szerdai megyegyűlés elé kerülő ut és hidügyeket tárgyalta.

Uj vasut a megyében.

Csak pár nappal ezelőtt emlékeztünk meg a Tenkén keresztül vezetendő helyi érdekű vasutról, a melynek előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította. Most ismét Popper István budapesti építész-mérnöknek előmunkálati engedélyt adott a paptamási állomástól Jakó-Hódos, Szalárd, Farnos, Gsohaj, Csanálos, Sárszeg és Alsó-Derna érintésével Felső-Dernaig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasut építésére.

EGYESÜLETEK.

A Nagyvárad-vidéki róm. kath. tanító-egyesület f. évi közgyűlését e hó 15-én délelőtt tartja meg, melyre az egyesület tagjai és a tanügybarátok tisztelettel meghívottak. A tartalmas tárgysorozat közül kiemeljük: 4. pont. Alkalmi felolvasás. Tartja nagys. és főt. Nogely István, képzőintézeti igazgató. 5. pont. Jelentés a kath. tanítók millenáris képv.-gyűléséről és a kiállítás tanügyi osztályáról. Tartja Ember György. 6. pont. Jelentés a kath. tanítók orsz. segélyalapjáról és egyesületünk vagyoni állapotáról. Tartja Békési János. 8. pont. Az ezredik ének 2 vagy 3 évi beszámíthatása a tanítók szolgálati idejébe a nyugdíj szempontjából. Indítványozó Tóth László. Esetleges indítványok 3 nappal a közgyűlés előtt az elnökségnél bejelentendők. Az elnökség.

SZINHÁZ.

Brigitta.

Tegnap este ismét előadták e fülbemászó zenéjű és ügyesen kidolgozott operettet. A szereplők éppen olyan ambícióval játszottak, mint a bemutató előadás. Aldor és Forrai ügyes játékkal és mérsékelt hangjakkal, ugyintén Vendrey és Megyery is nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy az estét kellemessé tegyék az elég szép számú közönségnek. (h. e.)

Veres sapka.

Az újabb fajta népszínművek legrégebbikét adták elő vasárnap elég jó előadásban. A szereplők többé kevésbé megállták helyüket. Szentgyörgyi alakítása oly igazi volt, a milyet csak egy népszínműbe született színésztől lehet várni. Turchányi Olgán haladás mutatkozott. Játéka ügyes és átfontolt, de hangját nem tudta eléggé színezn. Rózsahegyi, mint mindig, ugy most is beleélte magát szerepébe, mert neki való szerepben játszott. Szathmáry (Fésűs

káplár) egészen »forschriftosan« volt felöltözve, de a játéka már nem volt forschriftos. Klenovits szép színvonalú megjelenésével és organumával híven tükrözte vissza a féltékeny férjet. Kisebb szerepeikben kiváltak Kantay, Cserny, Bajnóczy megjelenése most is kedves volt. Vendrey a tulzóság játszotta meg kis játékát. Közönség? — Különbözik erről nem is szölok.

(h. e.)

Hírek a szinkörből. A királyné drago-nyosa című operettet adják ma a mára hirdett *Angot* helyett, melynek előadását gátolja az a körülmény, hogy Mezeit a színész kongresszusra képviselőnek választották.

Blaháné fogadtatása. A legnagyobb magyar művésznő, Blaha Lujza ma, kedden este érkezik Nagyváradra s szerdán kezdi meg bucsuzó vendégjátékait. A művésznő ünnepélyes fogadtatása tárgyában vasárnap értekezletet tartott a Szigligeti Társaság választmánya, a melyen elhatározták, hogy a színügyi bizottsággal együtt ünnepélyesen fogadják a vasutnál, s Sipos Orbán társulati alelnök üdvözi a művésznőt. A közönséget felhívják, hogy tömegesen jelenjen meg a fogadtatásnál. Gyűjtést indítanak ezüst koszorúra, a melyet utolsó fellépése alkalmával nyílt színen adnak át Blahánénak. A koszorú költség: már fedezve van, oly tömegesen irták alá az íveket. A koszorún a következő felírás lesz: Blaha Lujzának Nagyvárad közönsége 1867—1896. Azonkívül társas vacsorát rendeznek a művésznő tiszteletére, a melyen előkelő hölgyeink is nagy számmal vesznek részt. Az előkészítő bizottságba Sipos Orbán elnökle alatt dr. Adorján Armin, dr. Bodor Károly, Lovasy Andor és Szalóky Elek választottak be.

Blaha Luiza sürgönyileg tudatta az igazgatóságot, hogy a ma esti 7 órai gyorsvonattal érkezik. A Szigligeti Társaság küldöttségileg üdvözi a nagy művésznőt, s a közönség köréből is sokan kimennek a vasúthoz, hogy meglássák már érkezésekor az ünnepelt nagy művésznőt. Isten hozza körünkbe!

Blaha Luiza előadások iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. Több oldalról jött felkérésre az igazgatóság elhatározta, hogy a csütörtöki *Náni* előadást kivételesen 7 és fél órákor kezdeti.

Felhívás!

Báró Splényiné Blaha Lujza, a nemzet csalóánya holnap, kedden, azaz f. hó 15-én este 7 órákor érkezik a budapesti gyorsvonattal körünkbe, hogy színpadunktól, melyen első babérait aratta s városunk műpártoló közönségétől bucsut vegyen.

Felkérjük ennél fogva a Szigligeti Társaság és a színügyi bizottság mélyen tisztelt tagjait, nemkülönben Nagyvárad város műpártoló közönségét, hogy a halhatatlan érdemű színművésznő ünnepélyes fogadtatására a pályaházban holnap este fél 7 órákor minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Nagyváradon, 1896. szeptember hó 14-én.

A rendező bizottság nevében:

Rádl Ödön, *Hoványi Géza,*
a Szigligeti-társaság elnöke. a színügyi biz. elnöke.

Szalóky Elek,
a Szigligeti-társaság tagja.

S P O R T.**Kerékpár-verseny a Sporttéren.**

A következő meghívót vettük:

Városunkban a kerékpár-sport néhány év alatt oly nagy mértékben fejlődött, oly jelentékeny elterjedést nyert, hogy a sport kedvelői és gyakorlói nem csak a sport szakszerű fejlesztése, hanem a kerékpározók érdekeinek egyöntetű védelme céljából is elérkezettnek látják az egyesületté való szervezkedést. Ez egyesületét öhajítja felügyelőségünk előmozdítani az által, hogy a Rhédey-kerti Sport-téren már az alaptervezetnél létesített kerékpár-pályát az első igényeknek megfelelően elkészítette, s a pályán 1896. évi szeptember 20-án egy ismerkedési versenyt rendez, melyre címzettet, mint

a sport ismert kedvelőjét azon tiszteletteljes kérelemmel hívjuk meg, hogy e versenyekben részt venni, az ismerősei között terjeszteni és látogatásával megtisztelni méltóztassék.

Kelt Nagyváradon, 1896. évi szeptember hó 6-án.

A Rhédey-kert felügyelősége.

A kerékpár verseny programja:

I. felvonulás.

Az összes kerékpározók fölvonulása. E felvonulásban részt vehet minden nagyváradai kerékpározó, pneumatikus géppel, előzetes nevezés nélkül is. Jelentkezés a verseny kezdete előtt egy negyed órával a bírósági páholynál.

II. versenyek.

1. Megnyitó junior-verseny: 1000 m. (pálya két és félszer körül), tét 1 korona, 2 tiszteletdíjjal.
2. Haladók versenye: 3000 m. (pálya 7 1/2 körül), tét 4 korona 2 tiszteletdíjjal.
3. Hölgyek versenye: 1000 m., tét 2 korona, két tiszteletdíjjal.
4. Mükékpározás: tét 1 korona, két tiszteletdíjjal.
5. Recond-verseny: 1000 m., tét 4 korona, repülő start, 2 percen belül érkezőknek két tiszteletdíjjal.
6. Ifjúság nagy versenye: 2000 m., (pálya 5-ször körül) tét 2 korona, két tiszteletdíjjal.
7. Főverseny: 10.000 méter, (pálya 25-ször körül) tét 4 korona, két tiszteletdíjjal, a legtöbbször vezetőnek külön tiszteletdíj.
8. Lassu verseny: 50 méter, tét 2 korona, egy tiszteletdíj a megállás és leszállás nélkül leghátul érkezőknek.
9. Vigasz-verseny: 1000 méter, tét 2 korona, két tiszteletdíjjal.

A versenyek 2 órákor veszik kezdetüket, a versenyekben csak azon nagyváradai lakos, műkedvelő kerékpározók vehetnek részt, kik a versenyekre előre neveznek. A nevezés irásban vagy szóval nyújtandó be, tartalmaznia kell: a versenyszám megnevezését, a versenyző nevét, állását, lakását, verseny-öltönye leírását és a tétet. Nevezéseket elfogad Weingärtner Andor versenytitkár a gazdasági egyesület irédájában naponként d. e. 10—12 óráig, valamint a sport-téri iroda naponként d. u. 5—6 óráig. Nevezési zárhatáridő 1896. évi szeptember hó 18-ik napjának d. u. 6 órája. Felállítás sorshuzás szerint kiosztott számok alapján történik.

A verseny néző közönsége részére számított és állóhelyek készítettnek: I. osztályu ülőhely 2 forint, II. osztályu ülőhely 1 frt. Állóhely 50 kr.

A verseny napján külön versenyprogramm lesz kibocsátva.

Általános tudnivalók.

1. A versenyben s a verseny-bizottság működésében a Magyar Kerékpáros Szövetség versenyszabályai lesznek irányadók.
2. A verseny 1. és 6. pontjaiban csak 16 éven aluli ifjak vehetnek részt, a 2., 3., 5., 7. és 9. pontokban gyakorlott kerékpározók versenyeznek, a 4. és 8. pontban kivétel nélkül minden helybeli műkedvelő-kerékpározó.
3. Nevezések indoklás nélkül visszautasíthatók, — erről az érdekeltek a tét visszaadása mellett értesítettnek.
4. Minden versenyző száma a kerékpárra látha módon feltűzendő.
5. Indítás, a recond-versenyt kivéve, álló startból történik.
6. A verseny rendje érdekében minden versenyző a pálya azon vonalán köteles haladni, melyen elindult s utirányát nem módosíthatja akkép, hogy a mögötte haladók menés gyorsaságát vagy előre hajtását megakadályozza.

Bármely versenyző hátulról csak azon esetben van jogosítva az előtte haladónak elébe vágni, ha azt legalább két géphosszal elhagyta. Beérkezés után a versenyzőnek sem a kormányrudat, sem g pedálokat elbocsátania nem szabad.

7. A sport-téri pályán csak alacsony és pnomatikus géppel szabad járn.

8. A verseny-pálya 1896. évi szeptember hó 12-ik napjától fogva a versenyezni szándé-

kozók használatára, reggel 6—9 óráig és délután 4—5 óráig nyitva van. Nedves pályát használni nem szabad. A pálya használatához a sport-tér felügyelője írásbeli igazolványt ad.

Millenáris szabad díj-lövésessel.

A nagyváradai polgári lövészegetlet által f. évi szeptember hó 11. 12. és 13-án tartott millenáris szabad díj-lövészetén kilövetett a négy rendes céltáblákra 5590 lövés, a két versenyköz céltáblákon 580 lövés.

Szeglövés volt 14, négyes lövés 185.

Dijakat nyertek:

Az ünnepi verseny céltáblákon körlövéssekre,

Tisztelet díj, egy ezüsttel diszitett kürt alakú fedeles szaru serleget a lövészegetlet ajándékát 31. körlövésessel *Mezey Mihály* nyerte, ezenkívül díjat nyertek ifj. *Tóth Ferencz,* *Belházy Jenő,* *Mezey Mihály,* ifj. *Rimler Károly,* *Welsch Emil,* *Kunz Gusztáv* és *Janky Antal.*

A rendes céltáblákon.

a) mélylövéssekre.

Tiszteletdíj, *Des Echerolles* Kruspér Károly örökös tiszteletbeli fölövészmeister ur ajándékát egy diszes fedeles *ezüst kupát,* 44 foku szeglövésessel *Belházy Jenő* nyerte, a következő 30 díjat nyerték, *Belházy Jenő,* *Török László,* ifj. *Des Echerolles* Kruspér Sándor, *Haushán János,* *Mezey Mihály,* *Kunz Gusztáv,* ifj. *Rimler Károly,* *Belházy Jenő* kettőt, *Janky Antal,* ifj. *Tóth Ferencz,* *Belházy Jenő* és id. *Des Echerolles* Kruspér Sándor szeglövéssekkel, — négyes lövésekkel. *Belházy Jenő* kettőt, *Wlesch Emil,* *Kunz Gusztáv,* *Janky Antal,* *Török László,* ifj. *Rimler Károly,* ifj. *Tóth Ferencz,* ifj. *Des Echerolles* Kruspér Sándor, id. *Des Echerolles* Kruspér Sándor, *Mezey Mihály.*

b) körlövéssekre.

Tiszteletdíj, egy majolika kancsó, asztal és négy korsóval, a lövészegetlet ajándékát 77 körrel *Török László* nyerte, a többi díjakat nyerték, *Mezey Mihály,* *Belházy Jenő,* *Török László,* id. *Des Echerolles* Kruspér Sándor, ifj. *Rimler Károly,* ifj. *Tóth Ferencz,* ifj. *Des Echerolles* Kruspér Sándor és *Welsch Emil.*

Mély lövésre: a lövész egyesület által felajánlott vigaszdíjat, egy porcellán figurát 173 1/2 négyes lövéssel *Török László* nyerte.

A leggyengébb négyesre a lövész egyesület által adott porcellán papucsot 520 1/2 foku négyest ifj. *Rimler Károly* nyerte.

Az utolsó mozsár (böllér) díjat egy üveg cognacot *Török László* nyerte.

Az emléktáblán.

A legmélyebb lövésre kitűzött tisztelet díjat ifj. *Rimler Károly* 109 foku lövéssel, a legtöbb körre kitett tiszteletdíjat 71 körrel id. *Des Echerolles* Kruspér Sándor nyerték.

A tekeversenyen.

Hét báb közül három dobásra alsórol, az első díjat 30 koronát aranyban diszitve 16 bábbal *Harabula József* nyerte, a többi díjakat nyerték *Harabula József,* *Élő János* hármát, *Ragány János,* *Jelinek Ferencz* és *Hegedűs Géza.*

A vigaszdíjat *Molnár Lajos* ur által felajánlott *Fesztai Árpád*-nak »Magyarok bejövetele« nagy albumát *Kelemen Kálmán* nyerte. Nagyvárad, 1896. szeptember 13.

Jankovich János,
jegyző.

Igazságszolgáltatás.

Gondatlanságból okozott emberölés. Lőrinczy Viktor, ez év elején egy éves gyermekét gondatlanságból leöntötte, minek következtében a gyermek meghalt. A kir. ügyészség vádat emelt Lőrinczy ellen. A törvényszék tegnap foglalkozott ez ügygel s számos enyhítő körülmény figyelembe vétele után, *Lőrinczy* Viktort 8— napi fogházra ítélte.

Elhalasztott tárgyalások. A tegnapi tárgyalás érdekesnek ígérkezett, amennyiben műsoron volt *Horváth Ödön* neve. Dehát a rög-

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Kedden, 1896. szeptember 15-én,
a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével
Este 7 órakor rendes helyárrakkal:

A KIRÁLYNÉ DRAGONYOSA.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

BLAHA LUJZA asszonynak,
a budapesti népszínház művésznőjének első fölléptével:

Holnap, szerdán 1896. szeptember hó 16-án,

Este 7 órakor rendes helyárrakkal:

PIROS BUGYELLÁRIS.

Népszínmű 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték
háromnegyed részéig 20-60 év
kötési időre készpénzben.
Birtokos felmondhat, pénz-
intézet nem mondhat fel.
Csekély kamattal tőke is tör-
lesztetik. Lebonnyolítás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —
— Semmi előleges költség. —
Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő
csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden
megyéből, haláságok és a legtekintélyesebb föld-
birtokok által okmányoszerűleg ajánlva van.

M. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

21562.
1896. III sz.

HIRDETMÉNY.

Az utazó közönséget értesítjük, hogy a nagyvárad-püspök-, illetve felix-fürdői vonalon közlekedő 6601—6602., 6603., 6604., 6605., 6606. sz. személyszállító fűrdővonat további közlekedése folyó évi szeptember hó 15-ikével megszűnik, ugy-szintén a nagyvárad-i gőzmozdonyú közúti vasut részéről rendszeresített s annak idején kiadott menetrendi hirdetményben közzétett 1., 2., 3., 4., 5., 6., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. és 26-ik sz. fűrdői személyvonat közlekedése is szeptember hó 15-étől megszűnven — a közúti vasut részéről azon naptól szeptember hó végéig való közlekedéssel alábbi menetrendben felsorolt fűrdővonatok rendszeresítették:

Nagyváradról indul	32.	34.	4.	Nagyváradra érkezik	33.	35.	3.
Vásártér	811	730	734	Vásártér	945	917	806
Áruraktár	813	732	736	Áruraktár	944	916	805
Berger-gyár	817	736	740	Berger-gyár	940	912	801
Templom-tér	820	739	743	Templomtér	937	909	758
V.-Velence védjelő	823	742	746	V.-Velence védjelő	934	906	755
V.-Velence	827	745	748	V.-Velence	931	903	752
Rontó f. m. h.	839	757	—	Rontó f. m. h.	918	836	—
Püspökfürdő	849	807	—	Püspök-fürdő	915	833	—
Felix-fürdő	900	818	—	Felix-fürdő	902	820	—
			érk.		ind.		

Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő idő a perczek aláhuzásával jelöltetett.
Az indulási idő a zóna idő szerint van kitüntetve.

172 1—1

Kolozsvár, 1896. szeptember 12-én.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Az üzletvezetőség.

Lapunk számára hirdetések felvételnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓÍRATOK,
HIRLAPOK,
VONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS EGYÉB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVALLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSES KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGO
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

PAPIR- és IRODASZEREK

* * * * * raktara. * * * * *

Kitünő minőségű, czégünkkel ellátott aczéltoillak.